

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง
จังหวัดนครศรีธรรมราช¹

Development of a community enterprise for raising natural Thai bees, Ban Sai
Hong, Khuan Krot Subdistrict, Thung Song District, Nakhon Si Thammarat Province

นายวุฒิกัทร รัตนพันธ์²

ศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ จุลปานนท์³

รองศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ จันโททัย⁴

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่องนี้ การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นวิจัยเชิงคุณภาพวัตถุประสงค์1.เพื่อศึกษาการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2.เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช3. เพื่อศึกษาวิธีแก้ไข ปัญหาและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ คณะกรรมการบริหารกลุ่มวิสาหกิจเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้องสมาชิกวิสาหกิจเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้องการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยครั้งนี้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) พบว่าวัตถุประสงค์ที่ 1 การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช การก่อตั้งมาจากราคาผลผลิตตกต่ำจึงได้มีการร่วมตัวกันโดยมีการนำของ ผู้ใหญ่บ้านมาช่วยในการหาทางออกให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านเลยมีการริเริ่มการก่อตั้งวิสาหกิจโดยการมีการจัดเวทีเสวนาเกิด เป็นขอสรุปทำเรื่องให้หน่วยงานเอกชนคือการไฟฟ้าส่วนผลิตได้นำสมาชิกวิสาหกิจไปดูงาน ณ ศูนย์ส่งเสริม เทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดชุมพร เพื่อศึกษาหาความรู้ในการเลี้ยงผึ้งและแปรรูปได้ทำการเลี้ยงผึ้งโดยการให้อุปกรณ์การเลี้ยงผึ้งมีการร่วมมือจากภาควิชาวัตถุประสงค์ที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสงจังหวัดนครศรีธรรมราชปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสงจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ช่องทางการตลาดยังน้อยและมีข้อจำกัดสำหรับการเดินทางของผู้สูงอายุในการออกจำหน่ายสินค้าในพื้นที่จึงทำให้เสียโอกาสในการประชาสัมพันธ์สินค้า ขาดสมาชิกรุ่นใหม่ ๆ เข้ามาร่วมในการดำเนินกิจการ

1.บทความเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่องการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3.อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

4.ประธานกรรมการการสอบค้นคว้าอิสระ

วัตถุประสงค์ที่ 3 วิธีแก้ไขปัญหาและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชมีแนวทางการพัฒนาให้เกิดความทันสมัยและการใช้เทคโนโลยีในการผลิตและแปรรูปเลี้ยงผึ้ง การทำรังผึ้งให้ผึ้งมาอาศัยในการทำรังสามารถทำการประยุกต์การเลี้ยงผึ้งไปกับการทำสวนผลไม้ไม่การสร้างนวัตกรรมใหม่ให้ควบคู่ไปกับภูมิปัญญาในท้องถิ่นการทำสัญญากับเอกชนในการรับซื้อน้ำผึ้งช่วยชาวบ้านสร้างการแปรรูป

ให้มีเรื่องราวนำคนรุ่นใหม่เข้ามาช่วยเหลือในการแสดงความคิดเห็นที่ทันสมัย การทำเกษตรแบบผสมผสานได้โดนการใช้ผึ้งใน
การทำผลผลิตให้มากขึ้น

คำสำคัญ การพัฒนา วิสาหกิจชุมชน

Abstract

Research this The development of a natural Thai hollow beekeeping community enterprise, Ban SaiHong, Khuan Krot Subdistrict, Thung Song District, Nakhon Si Thammarat Province is a qualitative researchobjective 1. To study the development of a natural Thai hollow beekeeping communityenterprise, Ban Sai Hong, Khuan Krot Subdistrict, Thung Song District, Nakhon Si ThammaratProvince. 2. To study problems and obstacles in the operation of the natural Thai hollowbeekeeping community enterprise, Ban Sai Hong, Khuan Krot Subdistrict, Thung Song District,Nakhon Si Thammarat Province 3. To study how to solve problems and develop the natural Thai hollow beekeeping community enterprise, Ban Sai Hong,

Khuan Krot Subdistrict, Thung Song District, Nakhon Si Thammarat Province. The key informant was the Executive Committee of the Natural, Ban Sai room, this study, the researcher this time used data collection methods. It is as follows: in-depth interview found that Objective 1: Development of a natural Thai hollow beekeeping community enterprise in Ban Sai Hong, Khuan Krot Subdistrict, Thung Song District, Nakhon Si Thammarat Province. Its founding was due to the low price of produce, so it was brought together with the leadership of the village headman to help find a solution for the people in the village. Therefore, the establishment of the enterprise was initiated by organizing a discussion forum, which was the conclusion. Made a request to a private agency, the Electricity Generating Authority, to bring members of the enterprise to visit the Insect Economic Agricultural Technology Promotion Center, Chumphon Province, to study knowledge in beekeeping and processing. Beekeeping was done by Provide beekeeping equipment with cooperation from partners Objective 2: Problems and obstacles in the operation of the natural Thai hollow beekeeping community enterprise, Ban Sai Hong, Khuan Krot Subdistrict, Thung Song District, Nakhon Si Thammarat Province. Problems and obstacles of the natural Thai hollow beekeeping community enterprise, Ban Sai Hong, Kuan Krot Subdistrict, Thung Song District. Nakhon Si Thammarat Province has few marketing channels and there are restrictions on traveling for the elderly in selling products outside the area, thus losing opportunities to promote the products. Lack of new generation members joining in running the business and there was no additional recruitment, thus the group has not yet expanded 3: How to solve problems and develop a natural Thai beekeeping community enterprise in Ban Sai Hong, Khuan Krot Subdistrict, Thung Song District, Nakhon Si Thammarat Province. There are guidelines for developing modernity and using technology in the production and processing of beekeeping, making beehives. Bees come to live in nests. They can apply leftovers from beekeeping to

Keywords: development, community enterprise

บทนำ

วิกฤติทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้ทำให้สังคมไทยได้เกิดการทบทวนแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ผ่านมา การกลับไปหารากฐานเดิมคือเกษตรและชุมชนที่เป็นทางออกที่คนจำนวนมากยอมรับแต่รากฐานเดิมที่อยู่ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์จำเป็นต้องพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านไทยกับเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจึงต้องนำมาประยุกต์และปรับเปลี่ยนเพื่อเพิ่มศักยภาพและความชำนาญในการพัฒนาเพื่อพัฒนาการผลิตและคุณภาพชีวิตของชุมชนที่ต้องอยู่ในประเทศขณะที่ประเทศถูกร้อยรัดด้วยกระแสโลกาภิวัตน์หนึ่งครั้งเร็วเือนสองวิถีการผลิตจึงน่าจะเป็นทางออกของวิถีชีวิตในชุมชนวิธีการผลิตหนึ่งเพื่อกินเพื่อใช้อีกวิธีการผลิตหนึ่งเพื่อเพิ่มรายได้และกลายเป็นฐานที่มั่นของระบบเศรษฐกิจแห่งชาติในที่สุด

จึงทำให้เกิดกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราชซึ่งเดิมชุมชนทำธุรกิจสวนยางพารา และปาล์มน้ำมัน ซึ่งมีราคาผลผลิตที่ตกต่ำทำให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการดำเนินชีวิต อีก ทั้งรัฐบาลได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาเลี้ยงสัตว์ทางชุมชนจึงเล็งเห็นถึงการเลี้ยงผึ้งเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี และไม่เปลืองเนื้อที่ในการทำ จึงตกลงกันในชุมชนเพื่อเลี้ยงผึ้งและได้จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง เพื่อรวบรวมและแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผึ้งที่เกษตรกรนิยมเลี้ยงอยู่ 2 ชนิด คือ ผึ้งโพรงฝรั่ง และผึ้ง

โพรงไทย ซึ่งเป็นผืนพื้นเมืองพบมากในแถบจังหวัดทางภาคใต้ผลิตภัณฑ์จากผืนโพรงไทย โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ผืนโพรงไทย ธรรมชาติภายใต้ตราสินค้า “รักแรกพบ” ซึ่งถูกเลี้ยงและพัฒนาโดยเกษตรกรชุมชนบ้านไทรห้อง อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราชชาวบ้านไทรห้องส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงผืนโพรงไทยไว้ตามบ้าน โดยจะสร้างรังผืนจำลองไว้ที่บ้าน บ้านละ 2-3 รัง หรือมากกว่านั้น ต่างคนต่างเก็บขาย ทำให้มีไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดโดยการใช้ตราสินค้าเป็น ตรารักแรกพบ เพราะนำไปปลูกภายในชุมชน เพื่อให้เหล่าผืนโพรงไทยออกไปหาอาหารและดูต้นน้ำหวานจากเกสรดอกรักแรกพบมาสะสมไว้ เป็นอาหารให้แก่ตัวอ่อนภายในรังผืน ซึ่งต้นรักแรกพบจะนิยมปลูกกันในหมู่คนเลี้ยงผืนและชันโรง เพราะปลูกง่าย โตไว ชอบแดด ทนแล้ง ออกดอกเร็วและออกตลอดทั้งปี ที่สำคัญมีน้ำหวานและเกสรเยอะมาก จึงเหมาะเป็นแหล่งอาหารของผืนและชันโรงได้อย่างดีเยี่ยม ที่สำคัญจากการศึกษาพบว่า น้ำผึ้งที่ได้จากเกสรดอกรักแรกพบ จะมีคุณภาพสูง ใสไม่ตกตะกอนและมีรสชาติหวานอมเปรี้ยวอย่าง เป็นเอกลักษณ์ เพราะน้ำผึ้งแต่ละแห่งจะมีกลิ่นและลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับ น้ำหวานของดอกไม้ที่ผึ้งเก็บมาสะสมเป็นอาหารนั่นเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผืนโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผืนโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาวิธีแก้ไขปัญหาและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผืนโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การพัฒนาวิสาหกิจเลี้ยงผืนโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้องอำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราช ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหาการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผืนโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้องอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผืนโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้องอำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราชวิธีแก้ไขการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนบ้านวิสาหกิจชุมชนบ้านเลี้ยงผืนโพรงไทยธรรมชาติไทรห้องอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชด้านประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือคณะกรรมการบริหารวิสาหกิจชุมชนและสมาชิกกลุ่มของวิสาหกิจ ชุมชนจำนวน 6 คน ขอบเขตด้านพื้นที่เป็นการศึกษาในพื้นที่ วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผืนโพรงไทยธรรมชาติชุมชนบ้านไทรห้อง หมู่ ที่ 1 ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนบ้านไทรห้องอำเภอทุ่งสงจังหวัดนครศรีธรรมราชให้เป็นรูปแบบในการ ดำเนินการสร้างวิสาหกิจชุมชน
2. ได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนบ้านไทรห้องอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเมื่อรู้ถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานต่อการพัฒนาให้ตรงประเด็นสะดวกต่อการดำเนินการ
3. ได้ทราบวิธีแก้ไขปัญหาและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนบ้านวิสาหกิจชุมชนบ้านไทรห้องอำเภอทุ่งสง จังหวัด นครศรีธรรมราชให้เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนในอนาคตต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีในการพัฒนาชุมชน

Rothman (1973, หน้า 11 อ้างถึงใน วิมลสิริ กุฑขุนทด, 2563, หน้า49) กล่าวว่า วิธีการพัฒนาแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ (1) การปฏิบัติการทางสังคม (2) การวางแผนทางสังคม (3) การพัฒนาท้องถิ่น เขาใช้คำว่า การพัฒนา ท้องถิ่น แทนคำว่า การพัฒนาชุมชน และได้อธิบายว่า การพัฒนาท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงของชุมชนเป็น

หนทางนำไปสู่การเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในระดับ ท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง อันจะเป็นทางนำไปสู่เป้าหมายและการปฏิบัติต่าง ๆ

Batten (1962, หน้า 12 อ้างถึงใน หทัยชนก คตะสมบุรณ์, 2563, หน้า 22) กล่าวว่า "การพัฒนาชุมชน หมายถึงการทำงานกับประชาชนมากกว่าจะเป็นการทำงานเพื่อประชาชน"

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวิสาหกิจ

อารี วิบูลย์พงศ์ และคณะ (2549, หน้า 5) ได้ให้ความหมายว่า กิจกรรมของชุมชน โดย ชุมชน เพื่อชุมชนและเพื่อประโยชน์ของคนในชุมชน ที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทุนทาง สังคมของชุมชนในการดำเนินกิจการของชุมชน

วิชิต นันทสุวรรณ (2544, หน้า 28) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประกอบการซึ่งรวมถึง กระบวนการผลิต และทรัพยากรทุกขั้นตอน โดยมีภูมิปัญญาขององค์กร ชุมชนหรือ เครือข่ายขององค์กร ชุมชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการเรียนรู้ชุมชนซึ่งมิได้มี เป้าหมายเพียงเพื่อการสร้างกำไรทางการเงินเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงกำไรทางสังคม ได้แก่ ความเข้มแข็งของชุมชนและความสงบสุขของสังคมด้วย

แนวคิดทฤษฎีการบริหารวิสาหกิจชุมชน

เยาวลักษณ์ แก้วยอด (2555, หน้า 17-18 อ้างถึงใน สุรัชญา สุขประเสริฐ, 2564, หน้า23) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเกี่ยวกับการผลิตสินค้าที่ดำเนินการโดยกลุ่มหรือคณะบุคคล ได้แก่ กลุ่มชุมชน สมาคม สหกรณ์ โดยสมาชิกในกลุ่มได้ร่วมกันผลิตดำเนินการและรับผลประโยชน์มีความผูกพันในวิถีชีวิตภายใต้รากฐานทางสังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่น เพื่อสร้างฐานะการพึ่งพาตนเองของครอบครัวชุมชนหรือระหว่างชุมชนการจัดการวิสาหกิจชุมชน

บริบทวิสาหกิจเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้องอำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ชื่อ : วิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้องรหัสทะเบียน : 5-80-09-04/1-0023ที่อยู่ :เลขที่ 188 หมู่ที่ 1 ถนน ตำบลควนกรด อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราชระยะเวลาในการดำเนินการ 3-5 ปี

ชุมชนบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นหนึ่งในชุมชนที่นิยมเลี้ยงผึ้งโพรงไทยไว้ตามบ้าน โดยที่ต่างคนต่างเก็บน้ำผึ้งไว้ขาย แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของตลาด ปัจจุบันได้ริเริ่มและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์จากผึ้งออกมาได้หลากหลายประเภท ภายใต้ตราสินค้า “รักแรกพบ” ได้ผ่านการรับรองจากองค์การอาหารและยา (อย.) ได้รับเครื่องหมายฮาลาล และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) เรียบร้อยแล้ว ช่วยสร้างความมั่นใจว่า สินค้ามีคุณภาพสะอาด และถูกหลักอนามัย ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผึ้งโพรงไทยบ้านไทรห้อง รวมทั้งส่งเสริมอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิกวิสาหกิจฯ และชาวบ้านในชุมชนบ้านไทรห้องได้เป็นอย่างดี โดยมีสมาชิกจำนวน 55 คน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มินระดา โคตรศรีวงศ์และคณะ(2560)เรื่องการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความสำเร็จ กรณีศึกษากลุ่มทอผ้าไหมบ้านหวายหลิม ตำบลมะขาม อำเภอดงหลวง จังหวัดร้อยเอ็ดการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการกลุ่มปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา กลุ่ม ทอผ้าไหม รวมถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหวายหลิมประสบ ความสำเร็จเกิดความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย รวมจำนวน 15 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการเชิง พรรณนา และวิเคราะห์เนื้อหา นำข้อมูลมาสรุป และเสนอแนะผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหวายหลิมมีการดำเนินงานที่เป็นระบบมีการกำหนดระเบียบ

ข้อบังคับของกลุ่มที่ชัดเจน ผู้นำกลุ่มมีความรับผิดชอบ เสียสละ สมาชิกกลุ่มมีทักษะและความชำนาญในการผลิต มีการจัดตั้ง ศูนย์กลางการผลิตเพื่อควบคุม ตรวจสอบและรับประกันคุณภาพผลิตภัณฑ์ จึงทำให้ผลิตภัณฑ์มี คุณภาพได้มาตรฐาน

ณัฐนันท์ ศูนย์จันดา(2565)เรื่องการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความสำเร็จ กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ จากธรรมชาติบ้านพูนอน ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรีการพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนหรือ วิสาหกิจชุมชนสามารถช่วยแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นอยู่ของประชาชนใน ท้องถิ่น การวิจัยครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการ ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนา เพื่อให้ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติบ้านพูนอน ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรีประสบ ความสำเร็จ กลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 12 คน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ประธาน คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจ ผู้นำชุมชนและปราชญ์ชาวบ้าน นักท่องเที่ยวและร้านค้าที่รับสินค้าจากกลุ่มวิสาหกิจฯ ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง โดย ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลและจากเอกสาร ตำราผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารจัดการ ประกอบด้วยด้านวัตถุดิบ กลุ่มมีการใช้ผลผลิตจาก การเกษตรของท้องถิ่นตนเอง ด้านการ ผลิต กลุ่มมีการจัดตั้งศูนย์กลางการผลิต มีการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพ ด้านการ ขนส่ง กลุ่มได้ดำเนินการใช้การขนส่ง จากหน่วยงาน ภายนอกและจัดส่งด้วยกลุ่มเอง ด้านการตลาด มีการจำหน่ายทั้งปลีก และส่ง มีช่องทางการจำหน่ายทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ ส่วนด้าน บริการ กลุ่มมีการสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมความพึงพอใจ ของลูกค้า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา ประกอบด้วยปัจจัยภายใน พบว่าสมาชิกทุกคนมี บทบาทร่วมกันในการพัฒนา กลุ่ม การ จัดตั้งกลุ่ม รวมทั้งการบริหารจัดการภายในกลุ่มร่วมกัน กลุ่มมีการส่งเสริมการเรียนรู้ เพิ่มพูนความรู้อย่าง สม่าเสมอ กลุ่มมี การจัดการด้านการเงิน มีการจัดทำบัญชี และมีการจัดสรรกำไร เงินปันผลให้กับสมาชิกกลุ่มทุกเดือน ปัจจัยภายนอก พบว่า กลุ่มมีเครือข่ายความร่วมมือทั้งด้านการตลาด องค์ความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ งบประมาณ และการสนับสนุนด้านกำลังใจ จากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนา พบว่า การมีคู่แข่งทางการตลาดในกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ใกล้เคียง กันเป็นจำนวนมาก การพึ่งพาภาครัฐใน การจัดการด้านการตลาด ความไม่แน่นอนของผลผลิตที่เป็นวัตถุดิบในท้องถิ่น และ ปัญหาด้านการผลิต ส่วนแนวทางการพัฒนาเพื่อให้วิสาหกิจ ชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติบ้านพูนอน ตำบลแก่งกระจาน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรีประสบความสำเร็จ พบว่าความเข้มแข็ง ความร่วมมือกัน ของประธานกลุ่มและสมาชิก การใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ การตลาดและช่องทางการจัดจำหน่าย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามความต้องการ ของลูกค้า และการสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

หทัยชนก คະตะสมบุรณ์(2563)เรื่องการพัฒนาศักยภาพของชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาตำบลเนินศาลา อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์1การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาศักยภาพของ ชุมชนเพื่อการสร้างเศรษฐกิจฐานรากบนฐาน การพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์ และพูดคุย แบบเป็นทางการ และไม่เป็น ทางการกับผู้ให้ข้อมูลหลัก การสนทนากลุ่ม โดยผู้ศึกษาใช้วิธีการนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ต่างๆ ที่เป็นองค์ ความรู้ของสมาชิกในชุมชน และสมาชิกกลุ่มต่างๆ ภายในชุมชน และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ผล การศึกษาพบว่า 1) การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนที่เหมาะสมกับชุมชน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ใหม่ เพื่อเป็นการสร้าง ความมั่นคงของเศรษฐกิจฐานราก โดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ในการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน 2) การพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ของสมาชิกในชุมชนให้เกิด การเรียนรู้ร่วมกัน มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นบนหลักการพึ่งพาตนเองบนฐานปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง 3) คนในชุมชนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงทุกด้านโดยเรียนรู้ ได้ด้วยเชิงประจักษ์ในพฤติกรรม ผ่านกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อการพัฒนาศักยภาพของชุมชน อย่างต่อเนื่อง 4) การเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน การนำชุมชนไปเรียนรู้ร่วมกับชุมชนอื่น และชุมชนพื้นที่อื่นมาเรียนรู้ร่วมกันพร้อม

กับการพัฒนานวัตกรรมชุมชนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ตระหนักและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำมาสู่การแบ่งปัน ทรัพยากรในการทำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ผ่านนวัตกรรมของชุมชนในลักษณะที่หลากหลาย ร่วมกัน

รูปแบบของการวิจัย

รูปแบบการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาวิสาหกิจเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้องอำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน เพื่อศึกษาการพัฒนาพระภิกษุและสามเณรของสำนักเรียนพระปริยัติธรรมวัดสุทัศนเทพวรารามตามแนวทางการนำนโยบายไปสู่ปฏิบัติ ตามวัตถุประสงค์การศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการทำวิจัย คือ คณะกรรมการบริหารกลุ่มวิสาหกิจเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง สมาชิกวิสาหกิจเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้องผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารกลุ่มวิสาหกิจเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง สมาชิกวิสาหกิจเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง โดยคัดเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย มีแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น มีดังนี้

ประเด็นที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

ประเด็นที่ 2 การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเด็นที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง

ประเด็นที่ 4 วิธีแก้ไขปัญหาและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ศึกษาข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการอธิบายข้อค้นพบที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวโดยใช้แบบสัมภาษณ์ การบรรยายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย บรรยายต่อเนื่องแบบพรรณนาโวหาร (Descriptive) ให้เชื่อมโยงมีเหตุผล สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดในการวิจัย และเพื่อตอบคำถามการวิจัยในเรื่อง การพัฒนาวิสาหกิจเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้องอำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 1 การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการเงิน ใช้งบประมาณตามแผนการสื่อสารองค์การ ชุมชนสัมพันธ์และความรับผิดชอบต่อสังคม และเอกชนในการสนับสนุนเป็นจำนวนเงิน 500,000บาท โดยเป็นการสนับสนุนให้กับชุมชนเพื่อการจัดซื้อเครื่องมือ-เครื่องใช้

อุปกรณ์ในการแปรรูปและการปรับปรุงสถานที่ของวิสาหกิจโดยการใช้เงินมีการชี้แจงรายรับรายจ่ายให้สมาชิกวิสาหกิจและงบประมาณที่ได้จากการขายผลิตภัณฑ์ก็นำมาแบ่งปันให้กับวิสาหกิจชุมชนที่ได้ส่งน้ำผึ้งมาให้วิสาหกิจชุมชนแปรรูปและนำขายด้านการตลาด มีการเปลี่ยนแปลงจากขายหน้าร้านกลายเป็นขายออนไลน์ไปอีกทางมีการขนส่งได้ทั่วมีการขายเป็นเรื่องราวโดยนำจุดขายเป็นดอกรักแรกพบที่เป็นเอกลักษณ์ในชุมชนนำให้คนซื้อได้จดจำด้านการผลิต มีการควบคุมการผลิตตั้งแต่การเลี้ยงถึงการแปรรูปโดยได้รับมาตรฐานการรับรองมีการควบคุมโดยคณะกรรมการบริหารวิสาหกิจลดการใช้สารเคมีและให้ความรู้ตลอดเวลาที่มีการศึกษาดูงานต่างๆเพื่อนำมาต่อยอดในการผลิตด้านการบริหารจัดการ โดยการมีโครงสร้างการทำงานและแบ่งภาระหน้าที่กันปรับผิชอบมีการช่วยเหลือกันในวิสาหกิจมีการประชุมของวิสาหกิจทุกเดือนเพื่อรับฟังปัญหาและแลกเปลี่ยนความรู้ในการเลี้ยงผึ้ง

วัตถุประสงค์ที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ช่องทางการตลาดยังน้อยและมีข้อจำกัดสำหรับในการเดินทางของผู้สูงอายุในการออกจำหน่ายสินค้านอกพื้นที่จึงทำให้เสียโอกาสในการประชาสัมพันธ์สินค้า ขาดสมาชิกรุ่นใหม่ ๆ เข้ามาร่วมในการดำเนินกิจการ และไม่ได้มีการรับสมัครเพิ่มจึงทำให้กลุ่มยังไม่มีมีการขยายขนาดกิจการ สมาชิกในกลุ่มขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์และพัฒนาช่องทางการตลาดผลกระทบจากเศรษฐกิจไม่ดี อีกทั้ง ปัญหาบรรจุกัญชีเสียหายในการขนส่ง สินค้า เนื่องจากรูปแบบของบรรจุกัญชีไม่มีความเหมาะสมในการขนส่งและต้นทุนการขนส่งสินค้าสูงด้วย

วัตถุประสงค์ที่ 3 วิธีแก้ไขปัญหาและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชมีแนวทางการพัฒนาให้เกิดความทันสมัยและการใช้เทคโนโลยีในการผลิตและแปรรูปเลี้ยงผึ้งการทำรังผึ้งให้ผึ้งมาอาศัยในการทำรังสามารถทำการประยุกต์การเลี้ยงผึ้งไปกับการทำสวนผลไม้ไม่การสร้างนวัตกรรมใหม่ให้ควบคู่ไปกับภูมิปัญญาในท้องถิ่นการทำสัญญากับเอกชนในการรับซื้อน้ำผึ้งช่วยชาวบ้านสร้างการแปรรูปให้มีเรื่องราวนำคนรุ่นใหม่เข้ามาช่วยเหลือในการแสดงความคิดเห็นที่ทันสมัย การทำเกษตรแบบผสมผสานได้โดนการใช้ผึ้งในการทำผลิตให้มากขึ้น

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ที่ 1 การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช การก่อตั้งมาจากราคาผลผลิตตกต่ำจึงได้มีการร่วมตัวกันโดยมีการนำของผู้ใหญ่บ้านมาช่วยในการหาทางออกให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านเลยมีการริเริ่มการก่อตั้งวิสาหกิจโดยมีการจัดเวทีเสวนาเกิดเป็นข้อสรุปทำเรื่องให้หน่วยงานเอกชนคือไฟฟ้าส่วนผลิตได้นำสมาชิกวิสาหกิจไปดูงาน ณ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจจังหวัดชุมพร เพื่อศึกษาหาความรู้ในการเลี้ยงผึ้งและแปรรูปได้ทำการเลี้ยงผึ้งโดยการให้อุปกรณ์การเลี้ยงผึ้งมีการร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการมาให้ความรู้ในการพัฒนาศักยภาพชุมชนเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ด้านการเงิน ใช้งบประมาณตามแผนการสื่อสารองค์การ ชุมชนสัมพันธ์และความรับผิดชอบต่อสังคมและเอกชนในการสนับสนุนเป็นจำนวนเงิน 500,000บาท โดยเป็นการสนับสนุนให้กับชุมชนเพื่อการจัดซื้อเครื่องมือ-เครื่องใช้ อุปกรณ์ในการแปรรูปและการปรับปรุงสถานที่ของวิสาหกิจโดยการใช้เงินมีการชี้แจงรายรับรายจ่ายให้สมาชิกวิสาหกิจและงบประมาณที่ได้จากการขายผลิตภัณฑ์ก็นำมาแบ่งปันให้กับวิสาหกิจชุมชนที่ได้ส่งน้ำผึ้งมาให้วิสาหกิจชุมชนแปรรูปและนำขายด้านการตลาด มีการเปลี่ยนแปลงจากขายหน้าร้านกลายเป็นขายออนไลน์ไปอีกทางมีการขนส่งได้ทั่วมีการขายเป็นเรื่องราวโดยนำจุดขายเป็นดอกรักแรกพบที่เป็นเอกลักษณ์ในชุมชนนำให้คนซื้อได้จดจำด้านการผลิต มีการควบคุมการผลิตตั้งแต่การเลี้ยงถึงการแปรรูปโดยได้รับมาตรฐานการรับรองมีการควบคุมโดยคณะกรรมการบริหารวิสาหกิจลดการใช้สารเคมีและให้ความรู้ตลอดเวลาที่มีการศึกษาดูงานต่างๆเพื่อนำมาต่อยอด

ในการผลิตด้านการบริหารจัดการ โดยการมีโครงสร้างการทำงานและแบ่งภาระหน้าที่กันไปรับผิดชอบมีการช่วยเหลือกันในวิสาหกิจมีการประชุมของวิสาหกิจทุกเดือนเพื่อรับฟังปัญหาและแลกเปลี่ยนความรู้ในการเลี้ยงผึ้งสอดคล้องกับ เยาวลักษณ์ แก้วยอด (2555, หน้า 17-18 อ้างถึงใน สุรัชญา สุขประเสริฐ, 2564, หน้า23) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเกี่ยวกับการผลิตสินค้าที่ดำเนินการโดยกลุ่มหรือคณะบุคคล ได้แก่ กลุ่มชุมชน สมาคม สหกรณ์ โดยสมาชิกในกลุ่มได้ร่วมกันผลิตดำเนินการและรับผลประโยชน์มีความผูกพันในวิถีชีวิตภายใต้รากฐานทางสังคมและวัฒนธรรมในท้องถิ่น เพื่อสร้างฐานะการพึ่งพาตนเองของครอบครัวชุมชนหรือระหว่างชุมชนการจัดการวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1. การบริหารจัดการกลุ่มและสมาชิกด้านโครงสร้างและข้อมูลของกลุ่มต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ภาวะเทียบ ข้อบังคับของกลุ่มเป็นลายลักษณ์อักษรด้านการนำกลุ่ม นำสมาชิกในกลุ่มให้ปฏิบัติและร่วมกันกำหนดการดำเนินงานกิจกรรมของกลุ่มด้านการสื่อสาร ทบทวนและติดตามต้องจัดให้มีการประชุมติดตามเป็นระยะในรอบปีหรือตามความเหมาะสมเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของกลุ่มด้านความสามารถและการฝึกสอนการทำงานต้องมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถของสมาชิก 2. การบริหารจัดการด้านการตลาดและลูกค้าด้านตลาดและ ลูกค้า การศึกษาแนวโน้มความต้องการ ของลูกค้า กลุ่มเป้าหมายการกำหนดแผนการขายแผนการตลาดการรับคำสั่งซื้อการบันทึกรายละเอียดคำสั่งซื้อของลูกค้าอย่างชัดเจน 3. การบริหารจัดการด้านการผลิตและงานสนับสนุนการผลิตด้านการจัดการซื้อ จัดหาวัตถุดิบ ปัจจัยการผลิตต้องบันทึกรายละเอียดการซื้อจัดหาวัตถุดิบ ปัจจัยการผลิตแหล่งที่มาและตรวจสอบวัตถุดิบก่อนรับเข้าด้วย วิธีการที่เหมาะสมด้านการผลิตสินค้า มีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและกำลังการผลิตของกลุ่มและมีวิธีการผลิตสินค้าอย่างชัดเจนด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ และสถานที่ผลิตต้องดูแลรักษาเครื่องมืออุปกรณ์และสถานที่ผลิตให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมพร้อมใช้งานได้ 4. การบริหารจัดการด้านบัญชีและการเงินด้านรายรับ-รายจ่าย บันทึกรายรับ-รายจ่ายให้เหมาะสมทุกครั้งด้านต้นทุนและกำไร สรุปผลกำไรขาดทุนตามรอบระยะเวลาที่เหมาะสมและบันทึกไว้ในรูปแบบที่เหมาะสมด้านการเงินของกลุ่ม การระดมทุนจากสมาชิกโดยกำหนดหลักเกณฑ์การ ถือหุ้่นการกำหนดกติกาการจัดการสรรกำไรบางส่วนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม ผู้สมาชิกและการจัดทำแผนระเบียบการใช้เงินด้านทรัพย์สินและหนี้สิน การบันทึกการทรัพย์สินและหนี้สินของกลุ่ม 5. การปรับปรุงและพัฒนาธุรกิจชุมชนสู่ความยั่งยืนพัฒนาด้วยการเรียนรู้ของกลุ่ม สมาชิกต้องพัฒนากลุ่มสมาชิกให้มีความรู้ในการบริหารจัดการทุกด้านตามความเหมาะสมกับศักยภาพของสมาชิกคุณส่งเสริมพัฒนาด้านเทคนิคและมีมือการผลิตปรับปรุงเทคนิคและมีมือการผลิตพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์และฉลาก ออกแบบปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์และฉลากโดยคำนึงถึง

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า รูปแบบการดำเนินเป็นตามระบบการบริหารจัดการกลุ่มโดยมีการจัดการบริหารการจัดการของวิสาหกิจชุมชนที่ห้องมีการบริหารจัดการเป็นโครงสร้างมีมอบหมายหน้าที่การรับผิดชอบด้านการตลาดมีการตลาดมีการใช้ระบบออนไลน์การเข้าถึงลูกค้าได้ตลอดและรวดเร็วด้านการผลิตมีการผลิตควบคุมการผลิตเพื่อให้มีคุณภาพด้านการเงินมีการบันทึกรายรับรายจ่ายแสดงให้สมาชิกมีการรับทราบการใช้จ่ายเงินและมีการวางแผนมีการพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสงจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยการทำภาคีเครือข่ายมาให้ความรู้การแปรรูปเพิ่มมูลค่า

วัตถุประสงค์ที่ 2 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสงจังหวัดนครศรีธรรมราช ปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสงจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ช่องทางการตลาดยังน้อยและมีข้อจำกัดสำหรับในการเดินทางของผู้สูงอายุในการออกจำหน่ายสินค้านอกพื้นที่จึงทำให้เสียโอกาสในการประชาสัมพันธ์สินค้า ขาดสมาชิกรุ่นใหม่ ๆ เข้ามาร่วมในการดำเนินกิจการ และไม่ได้มีการรับสมัครเพิ่มจึงทำให้กลุ่มยังไม่มีกรขยายขนาดกิจการ สมาชิกในกลุ่มขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์และพัฒนาช่องทางการตลาดผลกระทบจากเศรษฐกิจไม่ดี อีกทั้ง ปัญหาบรรจุภัณฑ์เสียหายในการขนส่ง สินค้า เนื่องจากรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ไม่มีความเหมาะสมในการขนส่งและต้นทุนการขนส่งสินค้าสูงด้วยไม่สอดคล้ององค์กรค์ เพ็ชรประเสริฐ(2565) กล่าวว่า ปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จและความล้มเหลวของธุรกิจชุมชน

ประกอบไปด้วย 1. ปัจจัยด้านการเงิน กล่าวคือ ต้องมีการระดมเงินจากภายในและภายนอกที่ 2. ปัจจัยด้านการตลาด ธุรกิจที่ประสบความสำเร็จจะเป็นกลุ่มที่มีลูกค้าที่แน่นอนและเพียงพอ 3. ปัจจัยด้านการผลิต ต้องมีความได้เปรียบเชิงวัตถุดิบ ทักษะและความชำนาญของผู้ผลิต 4. ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ประกอบไปด้วย ระบบเงิน ระบบงานและระบบคน ซึ่งระบบเงินนั้น กลุ่มต้องมีความสามารถในการระดมทุนเป็นสิ่งสำคัญ มีระบบบัญชีและการควบคุมที่ได้มาตรฐาน ซึ่งบุคลากรด้านบัญชีต้องมีความรู้ ส่วนระบบงานนั้น ต้องมีการแบ่งหน้าที่ตามความถนัด และต้องมีโครงสร้างที่ชัดเจน และระบบคน โดยผู้นำและสมาชิกต้องมีสัจจะ มีคุณธรรม มีความสามารถ และมีความเสียสละ 5. ปัจจัยด้านผู้นำ ธุรกิจชุมชนที่ก่อตั้งโดยบุคคลหรือคณะบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของชาวบ้านจะระดมทุนได้ง่าย ขยายตัวได้เร็ว มีโอกาสประสบความสำเร็จสูง 6. ปัจจัยด้านแรงงาน การมีแรงงานท้องถิ่นอย่างเพียงพอและมีทักษะการผลิต เป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จ ต้องกระตุ้นและจูงใจแรงงานรุ่นใหม่เข้าสู่อาชีพดั้งเดิมของท้องถิ่น 7. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของสมาชิก การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมระดมทุน การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันจะนำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่ม 8. ปัจจัยเกี่ยวกับระเบียบขององค์กร ระเบียบข้อบังคับสมาชิกต้องเห็นชอบ ต้องมีความรัดกุม โดยเฉพาะระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการเงิน ไม่เช่นนั้นอาจนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งและการล่มสลายของกลุ่มได้ 9. ปฏิสัมพันธ์กับภายนอก กลุ่มที่ประสบความสำเร็จได้นั้นมักจะมีปฏิสัมพันธ์ เชิงบวกกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งทำให้เกิดการพึ่งพาอาศัยกัน

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติ บ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชมีเยอะและมีการล่าช้ามีปัจจัยที่ไม่พร้อมในการบริหารเช่น เงินทุนไม่มีเงินทุนที่เพียงพอในการขยายวิสาหกิจที่สามารถแข่งขันกับเอกชนที่มีโรงงานที่ใหญ่กว่าและมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยด้านการตลาดยังไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้างรู้จักแคในพื้นที่ที่ไม่มีการทำการตลาดที่ชัดเจนเนื่องจากมีการใช้เงินทุนที่สูงด้านการผลิตไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยมีการล่าช้าในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการควบคุมการผลิต เป็นต้น

วัตถุประสงค์ที่ 3 วิจัยแก้ไขปัญหาและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชมีแนวทางการพัฒนาให้เกิดความทันสมัยและการใช้เทคโนโลยีในการผลิตและแปรรูปเลี้ยงผึ้งการทำรังผึ้งให้ผึ้งมาอาศัยในการทำรังสามารถทำการประยุกต์การเลี้ยงผึ้งที่ใช้การเลี้ยงผึ้งไปกับการทำสวนผลไม้ไม่การสร้างนวัตกรรมใหม่ให้ควบคู่ไปกับภูมิปัญญาในท้องถิ่นการทำสัญญากับเอกชนในการรับซื้อน้ำผึ้งช่วยชาวบ้านสร้างการแปรรูปให้มีเรื่องราวนำคนรุ่นใหม่เข้ามาช่วยเหลือในการแสดงความคิดเห็นที่ทันสมัย การทำเกษตรแบบผสมผสานได้โดนการใช้ผึ้งในการทำผลผลิตให้มากขึ้นสอดคล้องกันแนวความคิด Rothman (1973, หน้า 11 อ้างถึงใน วิมลสิริ ฤกษ์ขุนทด, 2563, หน้า 49) กล่าวว่า วิธีการพัฒนาแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ (1) การปฏิบัติการทางสังคม (2) การวางแผนทางสังคม (3) การพัฒนาท้องถิ่น เขาใช้คำว่า การพัฒนา ท้องถิ่นแทนคำว่า การพัฒนาชุมชน และได้อธิบายว่า การพัฒนาการท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงของชุมชนเป็นหนทางนำไปสู่การเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในระดับ ท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง อันจะเป็นทางนำไปสู่เป้าหมายและการปฏิบัติการต่าง ๆ

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ข้อเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหาและการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้อง ตำบลควนกรด อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช การใช้เครื่องมือทางสังคมในการแก้ไขปัญหาใช้การระดมความคิดรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกโดยมีการร่วมกันวางแผนในการแก้ไขปัญหาซึ่งเมื่อแก้ไขปัญหาลำบากนำไปสู่การพัฒนาของวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลได้ในการพัฒนาเพื่อให้สังคมเป็นแนวทางในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การพัฒนาวิสาหกิจเลี้ยงผึ้งโพรงไทยธรรมชาติบ้านไทรห้องอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช" ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้ 1. ควรมีการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อ

สืบทอดและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้เติบโตขึ้น และเกิดการจ้างงานและสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนมากขึ้น2. ควรมีการอบรมให้ความรู้สมาชิกเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเปิดรับ ข้อมูลข่าวสาร การประสัมพันธ์ การพัฒนาช่องทางการตลาด 3. ควรสร้างเครือข่ายผู้ผลิตและผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้าน ปัจจัยการผลิตและการตลาด4. ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายบนพื้นฐานของภูมิปัญญา ท้องถิ่นและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ตลอดจนการนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้บริโภค5. ควรมีการจัดการข้อมูลที่ดีและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้เป็นศูนย์เรียนรู้เพื่อ ถ่ายทอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเขาชนและผู้สนใจ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชน2. ควรศึกษาความต้องการผลิตภัณฑ์จากน้ำผึ้งของผู้บริโภค ทั้งปริมาณและคุณภาพเพื่อประกอบการวางแผนการผลิตและวางแผนการตลาดในอนาคต

อ้างอิง

วิมลสิริ ภูขุนทด, (2563), การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความสำเร็จ : กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตและ พัฒนาการแปรรูปกล้วย ตำบลระหาน อำเภอบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

หทัยชนก คตะสมบูรณ์, (2563), การพัฒนาศักยภาพของชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาตำบลเนินศาลา อำเภอโคกพระ จังหวัดนครสวรรค์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

อารี วิบูลย์พงศ์และคณะ, (2549), โครงการการพัฒนานักวิจัยและการวิจัยเชิงปฏิบัติการไตรภาคี เพื่อยกระดับวิสาหกิจชุมชน ระยะที่1 : ภาคเหนือตอนบน, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วิชิต นันทสุวรรณ และคณะ, (2544), วิสาหกิจชุมชน:แผนแม่บทแนวคิด. แนวทางตัวอย่างร่างพระราชบัญญัติ. กรุงเทพฯ: ภูมิปัญญาไทย, ค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2566 จาก <http://jflib.oas.psu.ac.th/>

